

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2010. gada 3. jūnijā *

Lieta C-484/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunal Supremo* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 20. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 10. novembrī, tiesvedībā

Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid

pret

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc).

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs, kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, A. Ticano [*A. Tizzano*] (referents), tiesneši E. Levits, K. Toadere [*C. Toader*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*],

ģenerālvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 10. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid* vārdā — M. Merola [*M. Merola*], *avvocato*, un H. Kadarso Palau [*J. Cadarso Palau*], *abogado*,
- *Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc)* vārdā — M. H. Rodrigesa Teižeiro [*M. J. Rodríguez Teijeiro*], *procuradora*, kā arī — L. Pineda Salido [*L. Pineda Salido*] un M. Mateoss Ferress [*M. Mateos Ferres*], *abogados*,
- Spānijas valdības vārdā — H. Lopess-Medels Baskoness [*J. López-Medel Bascones*] un M. Munjoss Peress [*M. Muñoz Pérez*], pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Kempere [*J. Kemper*], pārstāvji,

- Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,

- Portugāles valdības vārdā — L. Inešs Fernandišs [*L. Inez Fernandes*], kā arī H. Almeida [*H. Almeida*] un P. Kontreiraša [*P. Contreiras*], pārstāvji,

- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — E. Žipinī Furnjē [*E. Gippini Fournier*] un V. Vilss [*W. Wils*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2009. gada 29. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 29. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva”) 4. panta 2. punktu un 8. pantu.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid* (turpmāk tekstā — “*Caja de Madrid*”) un *Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios* (Spānijas Banku pakalpojumu izmantotāju apvienība, turpmāk tekstā — “*Ausbanc*”) par noteikuma, ko *Caja de Madrid* ieviesusi kredītlīgumos ar mainīgu procentu likmi, kuri noslēgti ar tās klientiem un paredzēti mājokļa iegādei, likumību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Direktīvas divpadsmitajā un deviņpadsmitajā apsvērumā ir noteikts:

“tā kā tomēr valstu tiesību akti, kādi tie ir pašlaik, ļauj paredzēt tikai daļēju saskaņošanu; tā kā jo īpaši [...] Direktīva aptver tikai tos līguma noteikumus, par kuriem nav atsevišķas vienošanās; tā kā dalībvalstīm būtu jādod iespēja, pienācīgi ņemot vērā [EEK] Līgumu, piešķirt patērētājiem augstāku aizsardzības līmeni ar valsts noteikumiem, kas ir stingrāki, nekā [...] Direktīva;

[..]

tā kā [...] Direktīvas nolūkos negodīguma novērtējumam nepakļauj noteikumus, kas apraksta galveno līguma priekšmetu, ne arī piegādāto preču vai pakalpojumu kvalitātes/cenas attiecību; tā kā galveno līguma priekšmetu un kvalitātes/cenas attiecību tomēr var ņemt vērā, novērtējot citu noteikumu godīgumu [...].”

4 Direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

“1. Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja pretēji prasībai pēc godprātības tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.

2. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas [izstrādāts] jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot tā saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš noformulētiem standartlīgumiem.

Tas, ka par zināmu noteikumu aspektiem vai par kādu īpašu noteikumu notikusi atsevišķa apspriešanās, neizslēdz šī panta piemērošanu pārējam līgumam, ja vispārējais līguma novērtējums norāda, ka tas tomēr ir iepriekš noformulēts standartlīgums.

Ja pārdevējs vai piegādātājs norāda, ka par kādu standarta noteikumu notikusi atsevišķa apspriešanās, pierādījuma pienākums šai sakarā ir viņam.

3. Pielikumā atrodas indikatīvs un nepilnīgs tādu noteikumu saraksts, ko var uzskatīt par negodīgiem.”

5 Direktīvas 4. pants ir formulēts šādi:

“1. Neskarot 7. pantu, līguma noteikuma negodīgumu novērtē, ņemot vērā preču vai pakalpojumu raksturu, attiecībā uz ko līgums noslēgts, un atsaucoties uz visiem apstākļiem līguma slēgšanas brīdī, kas ar to bijuši saistīti, kā arī visiem pārējiem līguma noteikumiem vai citu līgumu, no kā tas ir atkarīgs.

2. Noteikumu negodīguma novērtējums neattiecas ne uz līguma galvenā priekšmeta definīciju, ne arī ar cenas un atlīdzības atbilstīgumu pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, ciktāl šie noteikumi ir vienkāršā, skaidri saprotamā valodā.”

6 Direktīvas 8. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt visstingrākos Līgumam atbilstīgus noteikumus jomā, uz ko attiecas [...] Direktīva, lai nodrošinātu visaugstāko patērētāju aizsardzības līmeni.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 7 Spānijas tiesībās patērētāju aizsardzību pret negodīgiem noteikumiem nodrošina 1984. gada 19. jūlija Vispārējais likums 26/1984 par patērētāju un lietotāju aizsardzību (*Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios*) (1984. gada 24. jūlija BOE Nr. 176).
- 8 Likums 26/1984 ir grozīts ar 1998. gada 13. aprīļa Likumu 7/1998 par vispārīgiem līgumu noteikumiem (*Ley 7/1998 sobre condiciones generales de la contratación*) (1998. gada 14. aprīļa BOE Nr. 89), ar kuru Direktīva ir transponēta valsts tiesībās.
- 9 Tomēr ar Likumu 7/1998 valsts tiesībās nav transponēts Direktīvas 4. panta 2. punkts.

Tiesvedības rašanās fakti un prejudiciālie jautājumi

- 10 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka kredītlīgumos ar mainīgu procentu likmi, kas paredzēti mājokļa iegādei un kas noslēgti starp *Caja de Madrid* un tās klientiem, ir iekļauts rakstisks noteikums, kurš iepriekš ticis ieviests tipveida līgumā un saskaņā ar kuru līgumā paredzētā nominālā procentu likme, kas periodiski mainās atbilstoši nolīgtajam atsauces rādītājam, jau pirmajā pielāgošanas reizē ir jānoapaļo uz augšu par procenta ceturtdaļu (turpmāk tekstā — “noapaļošanas noteikums”).

- 11 2000. gada 28. jūlijā *Ausbanc* iesniedza prasību, īpaši lai panāktu, ka *Caja de Madrid* atceļ noteikumu par noapaļošanu, kas iekļauts minētajos kredītligumos, kā arī izbeidz tā izmantošanu nākotnē. Ar 2001. gada 11. septembra spriedumu *Juzgado de Primera Instancia de Madrid* [Madrīdes pirmās instances tiesa] prasību apmierināja, uzskatot, ka noapaļošanas noteikums ir negodīgs un līdz ar to spēkā neesošs atbilstoši valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponēta Direktīva.
- 12 *Caja de Madrid* par minēto spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Audiencia Provincial de Madrid* [Madrīdes apgabaltiesā], kas 2002. gada 10. oktobrī taisīja spriedumu, apstiprinot pirmajā instancē taisīto spriedumu.
- 13 2002. gada 27. novembrī *Caja de Madrid* par minēto spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Tribunal Supremo* [Augstākajā tiesā].
- 14 *Tribunal Supremo* uzskata, ka noapaļošanas noteikums var veidot būtisku tāda bankas kredītliguma sastāvdaļu, kāds tiek aplūkots pamata lietā. Ņemot vērā, ka ar Direktīvas 4. panta 2. punktu ir izslēgts, ka negodīguma vērtējums varētu attiekties uz noteikumu, kas ir saistīts īpaši ar liguma priekšmetu, tāds noteikums, kāds tiek aplūkots pamata lietā, principā nevarētu būt tā negodīguma vērtējuma priekšmets.
- 15 Tomēr *Tribunal Supremo* norāda arī, ka, tā kā Spānijas Karaliste savā tiesību sistēmā nav transponējusi minēto 4. panta 2. punktu, Spānijas tiesību aktos ir paredzēts, ka šāds novērtējums ir jāveic attiecībā uz ligumu kopumā.

16 Šādos apstākļos *Tribunal Supremo* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ar [Direktīvas] 8. pantu jāsaprot, ka dalībvalsts drīkst savos tiesību aktos patērētāju interesēs paredzēt tādu noteikumu negodīguma pārbaudi, attiecībā uz kuriem [Direktīvas] 4. panta 2. punktā šāda pārbaude ir izslēgta?

- 2) Vai tādējādi [Direktīvas] 4. panta 2. punkts saistībā ar tās 8. pantu aizliedz dalībvalstij savos tiesību aktos patērētāju interesēs paredzēt tādu noteikumu negodīguma pārbaudi, kuri attiecas uz “līguma galvenā priekšmeta definīciju” vai uz “cenas un atlīdzības atbilstību pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas”, pat ja tie ir formulēti vienkāršā, skaidri saprotamā valodā?

- 3) Vai EKL 2. pantam, 3. panta 1. punkta g) apakšpunktam un 4. panta 1. punktam atbilstīga ir [Direktīvas] 8. panta un 4. panta 2. punkta interpretācija, kas ļauj dalībvalstij tiesas ceļā pārbaudīt tādu patērētāju līgumos ietvertu un vienkāršā, skaidri saprotamā valodā formulētu noteikumu negodīgumu, ar kuriem ir noteikts līguma galvenais priekšmets vai cenas un atlīdzības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to jāsniedz vai jāpiegādā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

- ¹⁷ *Ausbanc*, Spānijas valdība un Eiropas Kopienu Komisija apstrīd lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, tāpēc ka tas neesot lietderīgs, lai panāktu risinājumu strīdā, kas iesniedzējtiesai ir jāizskata. Šajā ziņā tie norāda, ka pamata lietā aplūkojamais noapaļošanas noteikums neattiecoties uz attiecīgā līguma galveno priekšmetu, bet gan veidojot tā papildu sastāvdaļu, līdz ar to Direktīvas 4. panta 2. punkts neesot piemērojams pamata lietā.
- ¹⁸ Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktās procedūras ietvaros, kuras pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt pamata tiesvedības faktus, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības. Tāpat tikai valsts tiesa, kura iztiesā lietu un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā ir vajadzīgs prejudiciālais nolēmums, lai šī tiesa taisītu spriedumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tātad gadījumā, ja uzdotie jautājumi skar Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (skat. 2005. gada 12. aprīļa spriedumu lietā *C-145/03 Keller*, Krājums, I-2529. lpp., 33. punkts; 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā *C-119/05 Lucchini*, Krājums, I-6199. lpp., 43. punkts, kā arī 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā *C-11/07 Eckelkamp* u.c., Krājums, I-6845. lpp., 27. un 32. punkts).

- 19 Tādējādi, kaut arī Tiesa ir nospriedusi, ka ārkārtas situācijā tai ir jāpārbauda apstākļi, kādos valsts tiesa tai ir iesniegusi lietu, lai pārliecinātos par savu kompetenci (šajā ziņā skat. 1981. gada 16. decembra spriedumu lietā 244/80 *Foglia, Recueil*, 3045. lpp., 21. punkts, un 2009. gada 19. novembra spriedumu lietā C-314/08 *Filipiak*, Krājums, I-11049. lpp., 41. punkts), atteikums lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu ir iespējams tikai tad, ja ir acīmredzami skaidrs, ka Savienības tiesību norma, ko Tiesai lūgts interpretēt, nav piemērojama (skat. 1996. gada 5. decembra spriedumu lietā C-85/95 *Reisdorf, Recueil*, I-6257. lpp., 16. punkts, un 2009. gada 1. oktobra spriedumu lietā C-567/07 *Woningstichting Sint Servatius*, Krājums, I-9021. lpp., 43. punkts).
- 20 Izskatāmajā lietā tas tā nav.
- 21 Savā lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu *Tribunal Supremo* šaubās par pienākumu, kas dalībvalstīm ir paredzēti Direktīvā, apmēru saistībā ar atsevišķu līgumos paredzētu noteikumu negodīguma pārbaudes tiesā apmēru, uz ko, kā uzskata pati *Tribunal Supremo*, attiecas Direktīvas 4. panta 2. punkts.
- 22 Kaut arī šim *Tribunal Supremo* vērtējumam piekrīt ne visi lietas dalībnieki, vismaz nav acīmredzams, ka minētais Direktīvas noteikums nevarētu būt piemērojams pamata lietā.
- 23 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka Tiesas kompetencē ir lemt par prejudiciālajiem jautājumiem, ko tai ir iesniegusi iesniedzējtiesa, un ka līdz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāatzīst par pieņemamu.

Par lietas būtību

Par pirmo un otro jautājumu

- 24 Uzdotot savus pirmos divus jautājumus, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 4. panta 2. punkts un 8. pants nepieļauj, ka dalībvalsts savā tiesību sistēmā patērētāju interesēs paredz tādu līguma noteikumu negodīguma pārbaudi, kuros ir definēts līguma galvenais priekšmets vai kuros ir noteikta cenas un atlīdzības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, pat ja šie noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.
- 25 *Caja de Madrid* apgalvo, ka Direktīvas 8. pants neļauj dalībvalstīm ar transponēšanas pasākumu starpniecību ieviest vai šādu pasākumu neesamības gadījumā saglabāt valsts tiesisko regulējumu, kas ir pretrunā Direktīvas 4. panta 2. punktam. Šis noteikums saistošā veidā ierobežo Direktīvā paredzētās aizsardzības sistēmas piemērošanas jomu, tādējādi izslēdzot jebkādu iespēju dalībvalstīm no tā atkāpties, pat lai paredzētu patērētājiem labvēlīgāku valsts tiesisko regulējumu.
- 26 Savukārt pārējās ieinteresētās personas, kas ir iesniegušas apsvērumus, norāda, ka Direktīvas 4. panta 2. punkts un 8. pants pieļauj šādu iespēju. Tās uzskata, ka šāda valsts tiesiskā regulējuma pieņemšana vai saglabāšana ir saistīta ar dalībvalstu iespēju ar Direktīvu reglamentētajā jomā ieviest stingrākus patērētāju aizsardzības mehānismus.

- 27 Lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar Direktīvu ieviestā aizsardzības sistēma balstās uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju ir nelabvēlīgākā situācijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas par darījuma noslēgšanu, gan attiecībā uz informētības līmeni; tā rezultātā patērētājs pievienojas pārdevēja vai piegādātāja iepriekš izstrādātajiem noteikumiem bez iespējas ietekmēt to saturu (2000. gada 27. jūnija spriedums apvienotajās lietās no C-240/98 līdz C-244/98 *Océano Grupo Editorial* un *Salvat Editores, Recueil*, I-4941. lpp., 25. punkts, kā arī 2006. gada 26. oktobra spriedums lietā C-168/05 *Mostaza Claro*, Krājums, I-10421. lpp., 25. punkts).
- 28 Tomēr, kā tas ir skaidri norādīts Direktīvas divpadsmitajā apsvērumā, ar Direktīvu ir veikta tikai daļēja un minimāla tādu valsts tiesību aktu saskaņošana, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem, atzīstot tomēr dalībvalstīm iespēju patērētājiem nodrošināt augstāku aizsardzības līmeni, nekā tajā ir paredzēts.
- 29 Tādējādi Direktīvas 8. pantā formāli ir paredzēta iespēja dalībvalstīm “pieņemt vai saglabāt [stingrākus] Līgumam atbilstīgus noteikumus jomā, uz ko attiecas [...] Direktīva, lai nodrošinātu visaugstāko patērētāju aizsardzības līmeni”.
- 30 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai Direktīvas 8. panta piemērošanas jomā ietilpst visa joma, uz ko attiecas Direktīva, un tādējādi tās 4. panta 2. punkts, vai arī, kā to apgalvo *Caja de Madrid*, šī pēdējā tiesību norma ir izslēgta no minētā 8. panta piemērošanas jomas.
- 31 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Direktīvas 4. panta 2. punktā ir paredzēts tikai tas, ka “negodīguma novērtējums” neattiecas uz šajā tiesību normā paredzētajiem noteikumiem, ciktāl šie noteikumi ir vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.

- 32 Tādējādi no paša Direktīvas 4. panta 2. punkta izriet, ka šī tiesību norma, kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 74. punktā, nav uzskatāma par tādu, kurā ir noteikta Direktīvas materiālā piemērošanas joma. Tieši pretēji, uz minētā 4. panta 2. punktā paredzētajiem noteikumiem, kaut arī tie ietilpst ar Direktīvu reglamentētajā jomā, neattiecas tikai to negodīguma novērtējums tiktāl, ciktāl valsts kompetentajai tiesai pēc katra atsevišķa gadījuma pārbaudes būtu jāuzskata, ka pārdevējs vai piegādātājs tos ir formulējis vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.
- 33 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka Direktīvas 3. panta 1. punktā un 4. panta 1. punktā ir definēti visi vispārējie kritēriji, kas ļauj novērtēt to līguma noteikumu negodīgumu, uz kuriem attiecas Direktīva (šajā ziņā skat. 2002. gada 7. maija spriedumu lietā C-478/99 Komisija/Zviedrija, *Recueil*, I-4147. lpp., 11. un 17. punkts, kā arī 2004. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-237/02 *Freiburger Kommunalbauten*, *Recueil*, I-3403. lpp., 18., 19. un 21. punkts).
- 34 Šajā pašā aspektā Direktīvas 4. panta 2. punktā, kā arī ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 75. punktā, savukārt ir paredzēts tikai noteikt to līguma noteikumu satura pārbaudes kārtību un apmēru, par kuriem nav notikušas individuālas sarunas un kuros ir aprakstīti galvenie pakalpojumi, kas ir paredzēti līgumos, kuri ir noslēgti starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju.
- 35 No tā izriet, ka šajā 4. panta 2. punktā paredzētie noteikumi noteikti ietilpst ar Direktīvu reglamentētajā jomā un ka tādējādi arī tās 8. pants ir piemērojams minētajam 4. panta 2. punktam.

- 36 Šādu secinājumu nevar atspēkot ar *Caja de Madrid* argumentiem, saskaņā ar kuriem, kā tas izrietot no 2001. gada 10. maija sprieduma lietā C-144/99 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, I-3541. lpp.), Direktīvas 4. panta 2. punkts esot imperatīvs un saistošs dalībvalstīm, līdz ar to tās nevarot atsaukties uz Direktīvas 8. pantu, lai savā valsts tiesību sistēmā ieviestu vai saglabātu noteikumus, kas var grozīt tās piemērošanas jomu.
- 37 Šajā ziņā pietiek norādīt, ka šie argumenti izriet no nepareizas minētā sprieduma interpretācijas. Minētajā spriedumā Tiesa atzina, ka Nīderlandes Karaliste nav izpildījusi saskaņā ar Direktīvu uzliktos pienākumus nevis tāpēc, ka tā nebija transponējusi tās 4. panta 2. punktu, bet gan tikai tāpēc, ka tā nebija nodrošinājusi pilnīgu tā transponēšanu, kā rezultātā ar attiecīgo valsts tiesisko regulējumu nevarēja sasniegt šajā tiesību normā paredzētos rezultātus.
- 38 Minētajā tiesiskajā regulējumā bija izslēgta jebkāda iespēja tiesā pārbaudīt noteikumus, kuros ir aprakstīti galvenie pakalpojumi, kas paredzēti līgumos, kuri noslēgti starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju, pat ja šo noteikumu formulējums bija neskaidrs un divdomīgs, līdz ar to patērētājam nebija nekādas iespējas norādīt uz tāda noteikuma negodīgumu, kurā ir definēts līguma galvenais mērķis un kurā ir noteikta cenas un sniedzamo pakalpojumu vai preču atbilstība.
- 39 Līdz ar to no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Nīderlande nekādā ziņā nevar secināt, ka Tiesa būtu uzskatījusi, ka Direktīvas 4. panta 2. punkts ir imperatīva un saistoša tiesību norma, kas dalībvalstīm obligāti ir jātransponē. Tiesa tieši pretēji tikai atzina, ka, lai garantētu tieši Direktīvā izvirzīto patērētāju aizsardzības mērķu sasniegšanu, minētā 4. panta 2. punkta transpozīcijai ir jābūt pilnīgai, līdz ar to aizliegums novērtēt noteikumu negodīgumu attiecas tikai uz tiem noteikumiem, kas ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.

- 40 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka dalībvalstīm nedrīkst liegt visā ar Direktīvu reglamentētajā jomā, ieskaitot tās 4. panta 2. punktu, saglabāt vai pieņemt stingrākas tiesību normas nekā pašā Direktīvā paredzētās tiesību normas, ja vien to mērķis ir nodrošināt augstāku patērētāju aizsardzības līmeni.
- 41 Attiecībā uz Spānijas tiesisko regulējumu, kas tiek aplūkots pamata lietā, ir jānorāda, ka ar Likumu 7/1998, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, valsts tiesībās nav ticis transponēts Direktīvas 4. panta 2. punkts.
- 42 No tā izriet, ka Spānijas tiesību sistēmā, kā to norāda *Tribunal Supremo*, valsts tiesa jebkādos apstākļos tādas lietas ietvaros, kas ir saistīta ar līgumu, kurš ir noslēgts starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju, var novērtēt tāda noteikuma negodīgumu, kas nav ticis individuāli apspriests un kas attiecas uz minētā līguma galveno priekšmetu, pat gadījumos, kad pārdevēji vai piegādātāji šo noteikumu iepriekš ir sagatavojuši vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.
- 43 Šajos apstākļos ir jāsecina, ka, pieļaujot iespēju tiesā pilnībā pārbaudīt tādu noteikumu negodīgumu, kādi ir minēti Direktīvas 4. panta 2. punktā un kas ir paredzēti starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju noslēgtajā līgumā, pamata lietā aplūkojamais Spānijas tiesiskais regulējums ļauj atbilstoši Direktīvas 8. pantam nodrošināt patērētājam augstāku faktiskās aizsardzības līmeni nekā Direktīvā noteiktais.
- 44 Ņemot vērā šos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild tā, ka Direktīvas 4. panta 2. punkts un 8. pants ir interpretējami tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamata lietā un kas atļauj tiesā pārbaudīt tādu

līguma noteikumu negodīgumu, kuros ir definēts līguma galvenais priekšmets vai noteikta cenas un atlīdzības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, pat ja šie noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.

Par trešo jautājumu

- ⁴⁵ Uzdotot savu trešo jautājumu, iesniedzējtiesa vaicā, vai EKL 2. pants, 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 4. panta 1. punkts nepieļauj tādu Direktīvas 4. panta 2. punkta un 8. panta interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstis var paredzēt valsts tiesisko regulējumu, kas atļauj tiesā pārbaudīt tādu līguma noteikumu negodīgumu, kuros ir definēts līguma galvenais priekšmets vai noteikta cenas un atlīdzības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, pat ja šie noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.
- ⁴⁶ Attiecībā uz EKL 2. pantu un 4. panta 1. punktu ir jāsecina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šajās tiesību normās ir noteikti mērķi un vispārējie principi, kas noteikti ir piemērojami kopā ar attiecīgajām EK līguma nodaļām, kuru mērķis ir ieviest šos principus un nodrošināt šo mērķu sasniegšanu. Tādējādi tās vienas pašas nevar dalībvalstīm radīt skaidrus un beznosacījumu juridiskus pienākumus (šajā ziņā saistībā ar EKL 2. pantu skat. 1991. gada 24. janvāra spriedumu lietā *C-339/89 Alsthom Atlantique, Recueil*, I-107. lpp., 9. punkts, un saistībā ar EKL 4. panta 1. punktu — 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā *C-9/99 Échirolles Distribution, Recueil*, I-8207. lpp., 25. punkts).
- ⁴⁷ Tāpat arī EKL 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts vien nevar radīt juridiskus pienākumus dalībvalstīm. Šajā tiesību normā, kā Tiesai jau bijusi iespēja to paskaidrot, ir tikai norādīts mērķis, kas tomēr ir jāprecizē citos Līguma noteikumos, īpaši tajos, kas attiecas uz konkurences tiesību normām (šajā ziņā skat. 1983. gada 9. novembra

spriedumu lietā 322/81 *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin*/Komisija, *Recueil*, 3461. lpp., 29. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Alsthom Atlantique*, 10. punkts).

- 48 Turklāt ir jāsecina, ka iesniedzējtiesas lēmumā iekļautās norādes neļauj Tiesai skaidri noteikt tos Līguma noteikumus, kas attiecas uz konkurences tiesību normām un kuru interpretācija būtu lietderīga risinājuma rašanai pamata tiesvedībā.
- 49 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka EKL 2. pants, 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 4. panta 1. punkts pieļauj tādu Direktīvas 4. panta 2. punkta un 8. panta interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstis var paredzēt tādu valsts tiesisko regulējumu, kas atļauj tiesā pārbaudīt tādu līguma noteikumu negodīgumu, kuros ir definēts līguma galvenais priekšmets vai noteikta cenas un atlīdzības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, pat ja šie noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 50 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 4. panta 2. punkts un 8. pants ir interpretējami tādējādi, ka tie pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamata lietā un kas atļauj tiesā pārbaudīt tādu līguma noteikumu negodīgumu, kuros ir definēts līguma galvenais priekšmets vai noteikta cenas un atbildības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, pat ja šie noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā;

- 2) EKL 2. pants, 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 4. panta 1. punkts pieļauj tādu Direktīvas 93/13 4. panta 2. punkta un 8. panta interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstis var paredzēt tādu valsts tiesisko regulējumu, kas atļauj tiesā pārbaudīt tādu līguma noteikumu negodīgumu, kuros ir definēts līguma galvenais priekšmets vai noteikta cenas un atbildības atbilstība pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, pat ja šie noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.

[Paraksti]